

**ՎԱՀԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԴՅԱՆԻ
ՏՊԱԳԻՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ**

1964 թ.

1. Посредническая роль новоджультфинских купцов в дипломатических отношениях Ирана с западноевропейскими странами в начале XVII в. “Краткие сообщения Института Народов Азии АН СССР”, 1964, 77, с. 84-100.
2. Торговый договор английской Ост-Индской компании с армянскими купцами Новой Джульфы (1688 г.) “Тезисы и планы докладов конференции аспирантов и научных сотрудников Института Народов Азии АН СССР”, 1964 г., с. 87-89.
3. Նոր Զուղայի հայկական գաղութը և կաթոլիկ միսիոներների կազմակերպությունները, ՀԽՍՀ ԳԱ «Տեղեկագիր», 1964, 9, էջ 39-52:

1965 թ.

4. Армянская колония Новой Джульфы (Роль Новой Джульфы в ирано-европейских экономических взаимоотношениях). Автореферат кандидатской диссертации, Москва, 1965 г., с. 1-18.

1966 թ.

5. Նոր Զուղայի վաճառականությունը և արևմտաեվրոպական կապիտալի տնտեսական էքսպանսիան Իրանում, «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1966, 3(34), էջ 215-220:

1968 թ.

6. Արևելագիտությունը Հայաստանում, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1968, 11 (306), էջ 43-53:

1969 թ.

7. Армянская колония Новой Джульфы в XVII в. (Роль Новой Джульфы в ирано-европейских экономических связях), Изд. АН АРМ. ССР, Ереван, 1969, 166 с.

8. Իրանում իմպերիալիստական Գերմանիայի քաղաքականության հարցի շուրջը, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, 1969, IV (Իրան), էջ 5-42:

1970 թ.

9. Թուրքիայի քաղաքականությունը Իրանի նկատմամբ XIX դարի սկզբին, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, V (Թուրքիա), 1970, էջ 319-356:

10. Արևելագիտություն, համահեղինակ՝ Հ.Գ. Ինճիկյան, «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1970, 4 (51), էջ 145-158:

1972 թ.

11. Նոր Զուլայի հայ գաղթօջախը, Հայ ժողովրդի պատմություն, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատարակչություն, Երևան, 1972, էջ 324-337:

1973 թ.

12. Օսմանյան Թուրքիայի ինտերվենցիան Իրանում 1905-1911 թթ., «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1973, 4(63), էջ 92-104:

13. ՀԽՍՀ Արևելագիտության ինստիտուտը, «Խորհրդային Հայաստան» ամսագիր, 1973, 6, էջ 11-19:

1974 թ.

14. Թուրք-իրանական հարաբերությունները 1900-1914 թթ., ՀԽՍՀ ԳԱ հրատարակչություն, Երևան, 1974, 384 էջ:

15. Թուրքական քաղաքացիական վարչությունը Իրանի օկուպացված տերիտորիաներում 1909-1912 թթ., «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 1974, 1, էջ 119-134:

16. Իրանը երիտթուրքական կառավարության պլաններում (1913-1914 թթ.), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1974, 2, էջ 21-30:

1975 թ.

17. Հայ իրանագիտությունը, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, VII (Իրան), 1975, էջ 116-165:

18. Автореферат на соискание ученой степени доктора исторических наук, "Турецко-иранские отношения в 1900-1914 гг.", изд. АН Арм. ССР, Ереван, 1975, с. 1-78.

1976 թ.

19. Սիսաթ-ե թորքիե ներքաթ բե իրան դար ավալ-ե դարն-ե բիսթոմ (պարսկերեն), Սպահան, 1976 թ., 81 էջ:

1977 թ.

20. Գրախոսություն Հ. Գ. Ինճիկյան, Օսմանյան կառավարության բուրժուազիան, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1977, 6, էջ 111-113:

21. Գրախոսություն Исмаил Раин, Всеобщее избиение армян в период господства Османских султанов, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1977, 1, էջ 100-103:

22. **Գորդլևսկի Վ.Ա.**, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 3, էջ 165:

1978 թ.

23. Քրդական պրոբլեմը թուրք-իրանական հարաբերություններում XIX դարի վերջին XX դարի սկզբին, Իրանագիտության հարցեր, ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ., Երևան, 1978, էջ 48-54:

24. Գրախոսություն. Ives TERNON. Les arme' niens, histoire d'un genocide, Paris, 1977, 315 p., **Իվ Տերնոն**, Հայերը. մի ցեղասպանության պատմություն, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1978, 2, էջ 107-110 (համահեղինակ՝ Հովհաննես Թովուզյան):

25. Հայերը Իրանում (համահեղինակ՝ Ռ. Կոզմոյան), Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 4, էջ 450-452:

26. Հայերը Թավրիզում, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 4, էջ 143:

27. Հայերը Թեհրանում (համահեղինակ՝ Ռ. Կոզմոյան), Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 4, էջ 164:

1979 թ.

28. Գրախոսություն. Զ.Ս. Կիրակոսյան, Բուրժուական դիվանագիտությունը և Հայաստանը, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1979, 2, էջ 102-104:

29. Գրախոսություն. Jean-Marie Garzou, Un Genocide exemplaire, Armenie, 1915, Paris, 1975, 243 p., **Ժան Մարի Գարզու**, Մի իսկական ցեղասպանություն, Հայաստան, 1915, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1979, 1, էջ 89-96 (համահեղինակ Հովհ. Թոփուզյան):

30. Խոջայություն, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 5, էջ 76:

1980 թ.

31. Հայ գաղթավայրեր, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 6, էջ 171-173:

32. Հայկական առևտրական ընկերություն, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 6, էջ 169:

1981 թ.

33. Ղաջարական դինաստիա, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 7, էջ 25-26:

34. **Մինորսկի Վ.Ֆ.**, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 7, էջ 561:

1982 թ.

35. Իրանական հարցը ռուս-գերմանական դիվանագիտական հարաբերություններում 1905-1911 թթ., Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XI (Իրան), 1982, էջ 23-66:

36. Թուրք-իրանական հարաբերությունները XIX դարի առաջին երեսնամյակին և մեծ տերությունները, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ», XI (Իրան), 1982, էջ 120-190:

37. Նոր Զուղա, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 8, էջ 366-367 (համահեղինակ՝ Մ. Հարությունյան):

1983 թ.

38. Հայ-քրդական հարաբերությունների պատմությունից (XIX դարի 80-90-ական թվականներին), Արևելագիտության հարցեր, պրակ 1-2, 1983, էջ 120-138:

39. Արևմտյան Հայաստան. հայ-քրդական հարաբերությունների պատմությունից թանգիմաթի առաջին շրջանում 1839-1856 թթ., «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 1983, 3, էջ 123-138:

40. Գրախոսություն. Զ.Ս. Կիրակոսյան, Երիտթուրքերը պատմության դատաստանի առաջ, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1983, 7, էջ 91-94:

41. Պանդխտություն, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 9, էջ 119:

42. Պաշտպան հայրենյաց, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 9, էջ 126:

43. Պետրուշևսկի Ի.Պ., Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 9, էջ 268:

44. Պատրիարքություն հայոց Թուրքիո, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 9, էջ 177:

45. Չորանյանները, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 9, էջ 58:

46. Ջելայիրյանները, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 9, էջ 484:

47. Զիզիե, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 9, էջ 513-514:

1984 թ.

48. Իրանը Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին և պատերազմի տարիներին, ՀՍՍՀ Բարձրագույն և միջնակարգ մասնագիտական կրթության մինիստրություն, Խ. Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտ, Երևան, 1984, 55 էջ:

49. Իրանահայերի մասնակցությունը իրանա-եվրոպական

հակաթուրքական դաշինք ստեղծելու փորձերում (XVI-XVII դարեր), «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1984, 9, էջ 19-36:

50. Գրախոսություն. Геноцид армян в Османской империи, под редакцией проф. М.Г. Нерсисяна, «Հայրենիքի ձայն», 1984, 25 ապրիլ:

51. Ռուբրուք, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 10, էջ 12:

52. Սիմեոն Երևանցի, Հայկական սովետական հանրագիտարան, հ. 10, էջ 372:

1985 թ.

53. Հայերը և լեանտյան առևտուրը XVII դարում, «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1985, 2 (109), էջ 103-117:

1986 թ.

54. Հայկական բարենորոգումների խնդիրը Արևմտյան Հայաստանում և հայ-քրդական հարաբերությունները, «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 1986, 1, էջ 47-60:

55. Հայերի դերը ռուս-իրանական քաղաքական հարաբերություններում XVII դարում, Հայաստանի պատմական կապերը հարևան երկրների և ժողովուրդների հետ, Գիտական աշխատությունների թեմատիկ ժողովածու, Երևան, 1986, էջ 3-36:

1987 թ.

56. 1905-1911 թթ. իրանական հեղափոխությունը և Թուրքիան, Արևելագիտության հարցեր, պրակ 3-4, 1987, էջ 243-263:

57. Միջերկրածովյան առևտրական ճանապարհը և հայ վաճառականների առևտուրը Արևմտյան Եվրոպայի երկրների հետ XVII դարում, «Պատմա-բանասիրական հանդես», 1987, 3 (118), էջ 104-118:

58. Գրախոսություն. Հր. Ռ. Սիմոնյան, Թուրք ազգային բուրժուազիայի գաղափարաբանությունը և քաղաքականությունը, «Սովետական Հայաստան», 1987, 8, էջ 28-30:

59. Գրախոսություն. Р.Г. Саакян, Франко-турецкие отношения и Киликия в 1918-1923 гг., «Պատմա-քանաքիրական հանդես», 1987, 1 (116), էջ 215-219:

1988 թ.

60. Մեծ Հոկտեմբերը և Արևելքի երկրները, «Նորագույն պատմության հարցեր» (գիտական աշխատությունների թեմատիկ ժողովածու), ՀԽՍՀ Բարձրագույն և միջնակարգ կրթության մինիստրություն, Խ. Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտ, Երևան, 1988, էջ 23-49:

61. Գրախոսություն. Զ. Ս. Կիրակոսյան, Ա.Կ. Զիվելեգովը և նրա պատմա-հրապարակախոսական ժառանգությունը, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1988, 11, էջ 90-94:

1989 թ.

62. Հայ-քրդական հարաբերությունները Օսմանյան կայսրությունում XIX դարում և XX դարի սկզբին, «Հայաստան» հրատ., Երևան, 1989, 359 էջ:

63. Հայաստանի ազատագրման խնդիրները և ջուղայահայ առևտրական բուրժուազիան XVI-XVII դարերում, «XVI-XVII դարերի ազատագրական շարժումները և հայ գաղթավայրերը» (հոդվածների ժողովածու), Երևան, 1989, էջ 97-116:

64. Իրանահայ վաճառականության առևտուրը Հնդկաստանի հետ XVII դարում, «Հայաստանի պատմական կապերը հարևան երկրների և ժողովուրդների հետ», Գիտական աշխատությունների թեմատիկ ժողովածու, Երևան, 1989, էջ 19-42:

1990 թ.

65. Իսլամական գործոնը ժամանակակից Թուրքիայում, «Լեւինյան ուղիով», 1990, 7, էջ 54-62:

66. Պանթյուրքիզմը գործողության մեջ, «Գարուն», 1990, 11-12, էջ 58-62:

1995 թ.

67. Armenia Today, Iran News, 1995, 11 April.

1996 թ.

68. Համաշխարհային առևտուրը և իրանահայությունը XVII դարում, Թեհրան, 1996, 247 էջ:

69. Նաղշ-ե արամանե-ե Իրանի դար թաջերաթ-ե բեյնոլմե-լալի թա փայանե սադե-ե XVII միլադի (պարսկերեն), Թեհրան, 1996, 211 էջ, Իրանի հայերի խաղացած դերը միջազգային առևտրում XVII դարում:

1997 թ.

70. Իրանշենասի դար մենաբ-ե արմանի (պարսկերեն), «Փեյման», 5-6, Թեհրան, 1376 (1997թ.), էջ 44-72, Հայ իրանագիտությունը:

1998 թ.

71. Հայ-իրանական հարաբերությունները Հայաստանի անկախության ձեռքբերումից հետո, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XVII, 1998, էջ 5-20:

1999 թ.

72. Իրանն այսօր (Տեղեկատու), Երևան, 1999 թ., 336 էջ:

73. Հայ-իրանական հարաբերությունները 1991-1998 թթ., Իմամ Խոմեյնուն նվիրված գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, ՀՀ ԳԱԱ, Երևան, 1999, էջ 55-56:

74. Գրքի առաջաբան, **Հայկազուն Գալստյան**, Հանրապետական Թուրքիայի կառավարության քաղաքականությունը Արևելյան վիլայեթներում (1920-1960-ական թվականներին), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, 1999:

75. Հայ-քրդական հարաբերությունները Հայաստանի Առաջին հանրապետության գոյության տարիներին, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XX, 2001, էջ 5-40:

76. Գրախոսություն. **Հ.Ղ. Միրզոյան**, Հովհաննես Մրքուզ Ջուղայեցի, Երևանի համալսարանի հրատարակչություն,

2001, 271 էջ, «Բանբեր Երևանի համալսարանի», 3 (105), 2001, էջ 193-197:

2002 թ.

77. «Իսլամական գործունը» արդի միջազգային հարաբերություններում, 2002, 4 (106), «Բանբեր Երևանի համալսարանի», էջ 14-24:

78. XX դարի 20-30-ական թվականների քրդական ապստամբությունները և թուրք-իրանական հարաբերությունները, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XXI, 2002, էջ 5-27:

79. Հայաստանի Հանրապետության տեղը և դերը Իրանի Իսլամական Հանրապետության տարածաշրջանային քաղաքականության ոլորտում, Պատմություն, հանդես, 2002, 1, էջ 34-44:

80. Արմանեսթան վա Իրան, Համսաեզան վա դոսթան-ե դիրին (պարսկերեն), Հայաստան և Իրան. Հարևաններ և դարավոր բարեկամներ, «Փեյման», Թեհրան, 1379, 11-122, էջ 16-25:

2003 թ.

81. Իրան-Ադրբեջան. Հարևաններ, թե՛ աշխարհաքաղաքական և աշխարհատնտեսական ախոյաններ, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XXII, 2003, էջ 7-38:

82. Հայկական հարցը և հայ-քրդական հարաբերությունները 1918-1920 թթ., «Հայագիտության արդի վիճակը և նրա զարգացման հեռանկարները», հայագիտական միջազգային ժողովածու, զեկուցումների դրույթներ, 2003 թ., էջ 15-16:

83. Մանասեբաթ-ե իրանիան վա արմանիան (պարսից լեզվով), Հայերի և պարսիկների փոխհարաբերությունները, «Լույս» հանդես, Թեհրան, 1378, 14-15, էջ 6-7:

2004 թ.

84. International Trade and the Armenian Merchants in the Seventeenth century, published by Sterling Publishers P., New Delhi, 2004, 261 p.

85. Հայաստանի Հանրապետության տեղը և դերը Իրանի Իսլամական Հանրապետության տարածաշրջանային քաղաքականության ոլորտում, «Հայագիտության արդի վիճակը և նրա զարգացման հեռանկարները», միջազգային համաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2004 թ., էջ 143-149:

86. Քեմալական շարժման շրջանում թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների պատմությունից՝ կապված Հայկական հարցի զարգացումների հետ, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XXIII, 2004, էջ 20-38:

87. The Volga-Caspian Transit Rout: East-West International Trade and Armenians (XVI-XVIII century), ICANAS-37 (Արևելագետների համաշխարհային կոնգրեսի ժողովածու), Moscow, 2004, pp. 248-256.

88. Իսլամական հեղափոխության քառորդ դարը. Քաղաքակրթությունների երկխոսություն՝ Հայաստան-Իրան, «Միհր» հանդես, 2(46), 2004, էջ 21-40:

89. Գրախոսություն. Հայ գաղթաշխարհի պատմություն (միջնադարից մինչև 1920 թ.), հ. 2, Ասիայի և Աֆրիկայի հայկական գաղութները, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2004, 1(165), էջ 280-285:

2005 թ.

90. Իրանի պատմություն (հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը), «Զանգակ», Երևան, 2005, 783 էջ, 2-րդ հրատ., Երևան, 2006 թ.:

91. Էջեր իրանահայության պատմությունից, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, հ. XXIV, 2005, էջ 17-46:

92. Քրդական գործունը Հայկական հարցի, արևմտահայերի զանգվածային ջարդերի և Հայոց ցեղասպանության մեջ, «Հայոց Մեծ Եղեռն-90» հոդվածների ժողովածու, ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2005, էջ 55-74:

93. Թուրքիայում հայկական և քրդական հարցերի քաղաքական աղերսների պատմությունից միջազգային դիվանագիտության լույսի ներքո (Առաջին համաշխարհային պատերազմից մինչև Լոզանի կոնֆերանսը), Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XXIV, 2005, էջ 46-76:

94. Պարսիկ պատմաբանները Հայոց ցեղասպանության մասին, «Միհր», 2(53), 2005, էջ 24-32:

95. Լայն մտահորիզոնի և բեղմնավոր գրչի տեր նորարար գիտնականը, «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2005, 3 (170), էջ 277-283:

96. Գրախոսություն. Նոր խոսք ցեղասպանագիտության մեջ, Ն. Հովհաննիսյանի «Հայոց ցեղասպանությունը արաբական պատմագրության քննական լույսի ներքո» գրքի մասին, «Հայաստանի Հանրապետություն», օրաթերթ, 2005, մարտի 11, 43 (3659):

2006 թ.

97. Իսլամը և նրա գաղափարական-քաղաքական դրսևորումները մահմեդական պետությունների քաղաքականության մեջ և միջազգային հարաբերություններում, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ», XXV, 2006, էջ 26-54:

98. Օսմանյան կայսրության կողմից Արևմտյան Հայաստանի «քրդականացման» քաղաքականությունը XVI դարում, «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2006, 3 (173), էջ 67-84:

99. Նվիրվածություն իր սիրելի հայրենիքին և ժողովրդին, «Միհր», 4 (61), 2006, էջ 11-15:

2007 թ.

100. Նոր Զուղա, «Զանգակ», Երևան, 2007, 152 էջ:

101. Participation of Iranian Armenians in World Trade in the 17th century, Les "Arme'niens dans le commerce asiatique au Le'bute de L'ère modern", Paris, 2007, pp. 43-51.

102. Քրդերը և հայկական հարցը պատմության լույսի ներքո, «Գիտահետազոտական աշխատանքի ուղեծրում», Հր. Աճառյան համալսարանի գիտական աշխատությունների ժողովածու, Երևան, 2007, էջ 231-243:

103. Իրանի ժամանակակից պատմության ամենակարկառուն քաղաքական գործիչը, «Միհր», 4 (67), 2007, էջ 17-20:

104. Գրախոսություն. Զ.Ս. Կիրակոսյանի Ալեքսեյ Ջիվելեգովի մասին գրքի վերաբերյալ, Գիրք մեծանուն պատմաբան Ալեքսեյ Ջիվելեգովի մասին, «Հայոց աշխարհ», 27 հունիսի 2007 թ., 119 (2427):

2008 թ.

105. Քրդերը, Հայկական հարցը և հայ-քրդական հարաբերությունները պատմության լույսի ներքո, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., Երևան, 2008, 421 էջ:

106. Քրդական հարցը Թուրքիայում ու անկախ Քրդստանի ստեղծման ծրագրերը միջազգային դիվանագիտության լույսի ներքո, «Պատմա-բանասիրական հանդես», 2008, 1 (177), էջ 34-58:

107. Թուրքական հարցը իրանա-եվրոպական քաղաքական հարաբերություններում (XVI-XVII դարերում), Թյուրքագիտական և օսմանագիտական հետազոտություններ, V, 2008, էջ 12-35:

2009 թ.

108. Թուրք-օսմանների կողմից Կոստանդնուպոլսի գրավումը և դրա համաշխարհային պատմության հետևանքները, Թյուրքագիտական և օսմանագիտական հետազոտություններ, VI, 2009, էջ 32-57:

2010 թ.

109. Քրդական հարցը հանրապետական Թուրքիայում, «Բանբեր Երևանի համալսարանի», 131.6, Երևան, 2010, էջ 5-36:

2011 թ.

110. Օսմանյան կայսրության պատմություն, ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2011, 718 էջ:

111. Ուշ միջնադարում հայերի շփումների պատմությունից Հարավային և Հարավարևելյան Ասիայի ու Հեռավոր Արևելքի երկրների հետ, Արևելաասիական ուսումնասիրություններ, 2, 2011, էջ 57-71:

112. Իրանական հեղափոխության ֆենոմենը, Իրանի Իսլամական հեղափոխությունը համեմատական կոնտեքստում, միջազգային գիտաժողովի հոդվածների և զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2011, էջ 11-24:

113. Ականավոր արևելագետ-հայագետը, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2011, 1-2, էջ 415-421:

2012 թ.

114. Գրախոսություն. Г. Петросян, Отношения Республики Армении с Россией (1918-1920 гг.), Ереван, 2012, «Պատմաբանասիրական հանդես», 2012, 2 (187), էջ 276-279:

115. Հայ-իրանական հարաբերությունները 1991-1998 թթ., Հայացք երկու տասնամյակ հեռավորությունից, «Հայաստան-Իրան. 20 տարի համագործակցության ճանապարհով», միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Երևան, 2012, էջ 15-54:

2013 թ.

116. The Kurds, the Armenian Question and the history of Armenian-Kurdish relations, Ottawa, 2013, 418 p.

117. Իրանի հայ համայնքը. արդի հիմնախնդիրներ, Երևան, 2013, 212 էջ:

118. Պարթևական պետությունը, Հայաստանի հարակից երկրների պատմություն, ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ, հ. I, Երևան, 2013, էջ 344-384:

119. Հայերը և լեանտյան առևտուրը XVII դարում, Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողով «Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները» զեկուցումների դրույթներ, Երևան, 2013, էջ 8-10:

2014 թ.

120. Քրդական հարցի արձարժումները միջազգային դիվանագիտության կողմից 1916-1923 թվականներին, Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XXIX, 2014, էջ 186-214:

121. Հայկական գաղթավայրերը միջնադարում, Իրան, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, Հայոց պատմություն, հ. II, Երևան, 2014, էջ 686-691:

122. Հայերը և լեանտյան առևտուրը XVII դարում, Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողով, «Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները» զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2014, էջ 74-76:

2015 թ.

123. «Թուրքիայի Հանրապետության պատմություն», բուհական դասագիրք, ԵՊՀ հրատարակչություն, 2014, Եր., «Բանբեր հայագիտության», N 1, 2015, էջ 177-190 (գրախոսություն):

124. Ուշագրավ հետազոտություն Հայոց ցեղասպանության մասին: **Յաիր Աուրոն**, Անընդունելի անտարբերություն: Սիոնիզմը և Հայոց ցեղասպանությունը, «Չանգակ» հրատ., Երևան, 2013, 582 էջ, Եր., «Բանբեր հայագիտության», N 2, 2015, էջ 228-240: